

facere solet, et cachinnos quos exercet, sub contestatione Dei omnipotentis fieri vetate. Cum excommunicatis nolite communicare : nullus præsumat cum eis vel missam cantare, sed et plebibus vobis commendatis hoc annuntiate. Nullus vestrum ad nuptias eat : omnibus denuntiate ut nullus nisi publice celebratis nuptiis uxorem ducat : nullus sponsam alterius accipiat, et nuptias fieri prohibete ab adventu Domini usque ad transactas octavas Epiphaniæ, et a Septuagesima usque ad transactum paschæ clusum, et a Rogationibus usque ad transactas octavas Pentecostes. Raptum omnibus modis prohibete, et ut ad proximam sui sanguinis feminam vel cum consanguineis suis usque ad septimam generationem nullus accedat, anathematizate. Pastores omnes et alios servientes suos ut unusquisque ad ecclesiam dominicis vel festi-
Bvis diebus venire faciat admonete. Patrini filioliis suis spiritualibus symbolum, et orationem dominicam insinuent, vel docere eos faciant. Chrisma sub sigillo sit, aut sub sera, propter quosdam infideles. De mysterio vobis commisso vos admonere curamus, ut unusquisque vestrum, si fieri potest, expositionem symboli et orationis dominicæ juxta traditionem orthodoxorum patrum penes se habeat scriptam, et eam pleniter intelligat, et inde populum sibi commissum assidue prædicando instruat, et, si non noverit, saltem secum teneat et credat. Orationes quoque missarum et præfationes et canonem bene intelligat, et si non saltem distincte ac memoriter valeat proferre, epistolam et evangelium bene legere possit, **C**

et utinam sensum ad litteram possit manifestare ! Psalmorum versus et distinctiones regulariter ex corde cum canticis consuetudinariis pronuntiare sciat. Sermonem Athanasii episcopi, cujus initium est « Quicumque vult » memoriter teneat et omni die cantet. Exorcismos et orationes ad catechumenum faciendum, et ad fontem baptismi consecrandum, aut reliquas orationes super masculum et feminam singulariter et pluraliter valeat et sciat distincte proferre, et ordinem baptizandi ad succurrendum infirmis et ordinem reconciliandi secundum auctoritatem canonum, et ordinem unguendi infirmos unusquisque habeat et prudenter sciat. Ad infirmos quoque visitandos, et ad reconciliandum eos invitatus spontaneus currat, et eorum necessitati, non pro lucro terreno, sed pro illa charitate qua Christus nos dilexit, subveniat, et orationes et septem psalmos speciales circa eos decantare curet. Similiter ordinem in exequiis defunctorum agendis, preces, exorcismos quoque salis et aquæ memoriter teneat : cantum nocturnum, atque diurnum sciat. Computum si non majorem, saltem minorem, id est epactas concurrentes, terminos regulares, et si potest, cætera sciat. Martyrologium et poenitentialem sapiat. Libellum istum unusquisque habeat et frequenter legat, ne oblivioni tradat ea quæ sunt sibi observanda. Quod, fratres charissimi, ut memoriter retinere et salubriter peragere valeamus, omnipotens Deus nobis concedere dignetur, cujus regnum et imperium sine fine permanet in sæcula sæculorum. Amen.

SANCTI

EUTYCHIANI PAPÆ ET MARTYRIS

EPISTOLA ET DECRETA BUBIA.

EPISTOLA I (1).

AD JOANNEM ET AD OMNES EPISCOPOS BEOTICÆ

PROVINCIAE.

De fide Incarnationis Domini.

Christus ut salva proprietate ntriusque naturæ, verus Deus, et homo verus extiterit.

Charissimis fratribus Joanni et omnibus per Beoticam provinciam constitutis episcopis, Eutychianus episcopus in Domino salutem.

hortatur nos æquitas postulationis, desiderio fraternitatis tuæ (*Symm. ep. 5, ad S. Cæsarium*), gratanter annuere ^a, et consultis tuis breviter respondere.

(1) Prior hæc epistola Eutychiani adversus Pauli Samosatani venena paratum antidotum habet. Docet enim Christum Dominum, quem Paulus purum hominem esse dicebat, verum et æternum Dei Filium,

Et quamvis dilectionem tuam sciam ad omne opus bonum esse devotam (*S. Leo, ep. 46*), ut tamen efficacior fiat ad illos, qui sane non sapiunt, qualiter eos de incarnatione Salvatoris nostri informare debeas, mandamus. Unum igitur hoc immobile fundamentum,

D una hæc felix fidei petra, Petri ore confessa : *Tu es, inquit, Christus Filius Dei vivi* (*S. Matth., xvi*), tanta in se argumenta sustinens veritatis, quantæ perversitatis quæstiones, et infidelitatis calumniæ movebuntur (*S. Leo, p. 97, ex S. Hilarii libris de Trinitate, quos citat.*). Jam in cæteris dispensatio voluntatis paternæ sit. Ergo partus et corpus, postque crux, mors inferni, salus nostra est ^b humani enim generis causa Dei Filius natus ex Virgine est et Spiritu sancto, ipso

in tempore virtute Spiritus Sancti in utero beatæ Mariæ Virginis incarnatum esse, et per hoc nequam naturam divinam immutatam fuisse. SEVEN. BIVUS.

LECTIONES VARIANTES.

^a Innuere *Labb.*^b Virgo, partus et corpus, postquam crux, mors, inferi,

salus nostra est. Sic omnino legendum.

sibi in hac operatione famulante, et sua, Dei videlicet, innumbrante virtute, corporis sibi initia concevit, et exordia carnis instituit^a, ut homo factus ex virgine, naturam in se carnis acciperet, per quam hujus admixtionis societatem, sanctificatum in eo universi humani generis corpus existeret. Et quemadmodum omnes in ipso per id, quod corporeum se esse voluit, conderentur, ita rursus in omnes ipse per id, quod ejus est invisibile, referretur. Dei igitur imago invisibilis, pudorem humani exordii non recusavit, et per conceptionem, partum, vagitum, et cunas, omnesque nostræ naturæ contumelias transcurrit. Quid tandem dignum a nobis tantæ dignationis affectu^b rependetur? Inenarrabilis ergo a Deo originis, unus unigenitus Deus, in corporis humani formam sanctæ Virginis utero insertus accrescit: qui omnia^B continet, intra quem, et per quem cuncta sunt, humani partus lege profertur. Ad cujus vocem archangelus, atque angeli tremunt, cælum et terra, et omnia hujus mundi resolvuntur elementa, vagitus^c infantis auditur. Qui invisibilis et incomprehensibilis est, non visu, sensu, tactuque moderandus, cunis est obvolutus. Hæc si quis indigna Deo recolit, tanto se majoris beneficii obnoxium confluetur, quanto minus hæc Dei convenerunt majestati. Non ille eguit homo effici per quem homo factus est: sed nos egimus, ut Deus caro fieret, et habitaret in nobis, id est, assumptione carnis, unus interna universæ carnis incoheret. Humilitas ejus nostra nobilitas est: contumelia ejus honor noster est. Quod ille Deus in carne consistens, hoc nos vicissim in Deum ex carne renovati. Plane^d vitam suam nescit, qui Christum Jesum ut verum Deum, ita et verum^e ignorat hominem. Et ejus dem periculi res est, Jesum Christum, vel Spiritum sanctum, Deum non credere, vel carnem nostri corporis in Christo denegaret (*Idem S. Leo, ibidem, ex eodem S. Hilario*). Omnis ergo, ait, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor et ego eum coram Patre meo, qui in cælis est: qui autem negaverit me coram hominibus, negabo et eum coram Patre meo, qui est in cælis (*Matth. x*). Hæc Verbum caro factum (*S. Joan. 1*) loquebatur, et homo Jesus Christus, Dominus majestatis docebat, mediator ipse in se ad salutem Ecclesiæ constitutus et ipso illo inter Deum et homines mediatoris sacramento, utrinque unus existens, dum ipse ex unis in idipsum naturis, naturæ utriusque res eadem est; ita tamen, ut neutro careret in utroque, ne forte Deus esse, homo nascendo, desideret: et homo rursus, Deus manendo, non esset. Hæc itaque humanæ beatitudinis fides vera est, Deum et hominem prædicare, Verbum et carnem confiteri: neque Deum nescire, quod homo sit: neque carnem ignorare quod Verbum sit. Natus igitur unigenitus Deus ex virgine homo (*Idem, eadem epistola, ex eodem*

S. Hilario), et secundum plenitudinem temporum in semetipso profuturus in Deum hominem, hunc per omnia evangelici sermonis modum tenuit, ut se Dei Filium credi doceret, et hominis filium prædicaret et admoneret, loquens et gerens homo universa quæ Dei sunt, loquens et gerens deinde Deus universa quæ hominis sunt; ita tamen, ut ipso illo utriusque generis sermone, nunquam nisi cum significatione hominis locutus sit et Dei. Hæc^f itaque fallendi simplices atque ignorantes, hæreticis occasio est, ut quæ ab eo secundum hominem dicta sunt, dicta esse secundum divinæ naturæ infirmitatem mentiantur: et quia unus atque idem est, loquens omnia quæ loquitur de semetipso, omnia eum de divinitate locutum esse contendat. Nec sane negamus, totum illum, qui ei manet, naturæ suæ esse sermonem. Sed si Jesus Christus et homo et Deus, et neque cum homo sit tum primum Deus, neque tum, cum et homo sit et Deus, tum non etiam et Deus, neque post hominem in Deo, non totus homo totus Deus, unum atque idem necesse est dicatur ejus esse sacramentum, quod generis. Et cum in eo secundum tempus discernis hominem a Deo, Dei tunc atque hominis discerne sermonem. Et cum Deum atque hominem in tempore confiteris, Dei tunc atque hominis in tempore dicta diducas. Cum vero est homine et Deo, rursus totius hominis, totius jam Dei tempus intelligis: siquidem illud ad demonstrationem temporis dictum est, tempori coaptato, quæ dicta sunt: ut cum aliud sit ante hominem Deus, aliud sit homo et Deus, aliud sit post hominem et Deum, totus homo et totus Deus, non confundas temporibus et generibus dispensationis sacramentum, cum pro qualitate generum, ac naturarum, alium cum sacramento hominis necesse est sermonem fuisse non nato, alium adhuc morituro, alium etiam æterno. Nostri igitur causa hæc omnia Jesus Christus gerens, et corporis nostri homo natus, secundum consuetudinem naturæ nostræ locutus est, non tamen omittebat naturæ suæ esse, quod Deus est. Nam tametsi in partu et passione et morte naturæ nostræ rem pegerit, res tamen ipsas omnes virtute naturæ suæ gessit. Videsne ita Deum et hominem prædicari, ut mors homini, Deo vero carnis excitatio deputetur (1)? non tamen ut alius sit, qui mortuus est, et alius sit per quem mortuus resurgit. Spoliata enim carne, Christus est mortuus: et rursus, Christum a mortuis excitans, idem Christus est, carne se spolians. Naturam Dei, in virtute resurrectionis intellige: dispensationem hominis in morte agnosce. Et cum sint utraque suis gesta naturis, unum tamen Christum Jesum eum memento esse, qui utrumque est. Hæc

(1) *Idem S. Leo, ibidem, ex eodem S. Hilario*. Ex quibus lector perpendat quam hæc distet purpura a vilibus ac quotidianis mercatoris panniculis.

LECTIONES VARIANTES.

^a Instruxit *Labb.*

^b Affectus *Labb.*

^c Vagitus *Labb.*

^d Nam sic plane *Labb.*

^e Ne sic *Labb.*

^f Hinc *Labb.*

igitur demonstranda a me paucis fuerunt, ut utriusque naturæ formam tractari in Domino nostro Jesu Christo meminissimus: quia qui manens in forma Dei, formam servi suscepit, ipse divinitatem nequaquam amisit. Cæterum, fratres, hortamur vos, ut moneatis eos converti ad eum (1). Unde scriptum est: *Fili, ne tardes converti ad Dominum, et ne differas de die in diem. Subito enim veniet ira illius, et in tempore vindictæ disperdet te. Noli anxius esse in divitiis injustis: nihil proderunt tibi in die obductionis et vindictæ. Non ventiles te in omnem ventum, et non eas in omni via. Sic enim peccator probatur duplici lingua. Esto firmus in via Domini, et in veritate sensus tui, et scientia: et prosequatur te verbum pacis et justitiæ. Esto mansuetus ad audiendum verbum Dei, ut intelligas: et cum sapientia fer responsum. Si est tibi intellectus, responde proximo: sin autem, sil manus tua super os tuum, ne capiaris in verbo indisciplinato, et confundaris. Honor et gloria in sermone sensati: lingua vero imprudentis, subversio illius. Non appelleris susurro, et lingua tua ne capiaris, et confundaris. Super furem enim est confusio et poenitentia, et denotatio pessima super bilinguem: susurratori autem odium, et inimicitia, et contumelia. Justifica pusillum et magnum similiter. Noli fieri pro amico inimicus proximo. Improperium enim et contumeliam malus hereditabit, et omnis peccator invidus et bilinguis. Non te extollas in cogitatione animæ tuæ velut taurus, ne forte elidatur virtus tua per stultitiam: et folia tua comedet, et fructus tuos perdet: et relinqueris velut lignum aridum in eremo. Anima enim nequam disperdit, qui se habet, et in gaudium inimici dat illum, et deducit in sortem impiorum (Eccl. vi). Talibus exhortationibus, fratres, vicissim monetote, et bona semper sectamini, malaque vitate. Magnis enim (Gelasius, ep. 9) studiis (secundum beatum Apostolum) præcavendum est, ne fides et disciplina Domini blasphemetur (I Timoth., vi). Et si illa nonnumquam sinenda sunt quæ (si cæterorum constet integritas) sola nocere non valeant: illa tamen sunt magnopere præcavenda, quæ recipi sine manifesta de coloratione non possunt. A* si ea ipsa, quæ nullo detrimento aliquoties indulgenda credentur, vel rerum temporumque cogit intuitus, vel acceleratæ provisionis respectus excusat: quanto magis illa sunt nullatenus mutilanda, quæ nec ulla necessitas, nec ecclesiastica prorsus extorquet utilitas? Idcirco, fratres, ista prætulimus, ut hæc species, quas non licet offerri super altare juxta constitutionem apostolorum eorumque successorum (Canon. 3, 4, 5, apost., ex versione Dionysii exigu) ad domum sacerdotum deferantur, et a sacerdotibus benedicantur, et per simplicem benedictionem benedicta, demum a populis sumantur: fabæ tantum et uvæ, et cætera, quæ apo-*

(1) Deinceps quædam interpolator pro more inserit, et laciniæ longiores ex Bibliis aliisque annectit.

* Devoratio Labb.
b Marcellino Labb.

stoli consuerunt, super altare offerantur. Optamus igitur (S. Greg., ep. 52, lib. iv), fratres charissimi, et totis omnipotentem Dominum precibus exoramus, ut dilectionem vestram in amoris sui constantiam, faciat magis magisque fervere, atque in pace Ecclesiæ in una vos concedat manere concordia. Admonemus etiam fraternitatem vestram (S. Greg., ep. 25, lib. ii), ut in commissis vobis animabus solerter invigiletis, animarumque magis lucris, quam commodis vitæ præsentis intendatis. In continendis vero ac disponendis rebus ecclesiasticis diligentes custodes existatis, ut ex omni parte susceptum vos condigne gessisse pastoris officium, venturus iudex, cum ad judicandum venerit, debeat approbare. Omnipotens autem Deus sua vos protectione custodiat (S. Greg., ep. 50, lib. iv), honoremque a Deo vobis collatum, moribus servare concedat, atque cum multiplici fructu animas vobis commissas ad pascua æterna adducere, sibi que condigne repræsentare adjuvet, vosque inter sanctos et electos suos collocare dignetur. Data ii idus aprilis, Aureliano et Marcello viris clarissimis consultibus (1).

EPISTOLA II.

AD EPISCOPOS PER SICILIAM CONSTITUTOS.

- I. De modo recipiendi accusationem adversus clericos.
 - II. Qui non admittantur ad accusationem religiosorum.
 - III. De modo procedendi in negotiis ecclesiasticis, cum procedi non debeat modo sæculari.
- Dilectissimis fratribus universis episcopis per Siciliam constitutis, Eutychianus.

Benedictus Deus et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui benedixit nos (Ephes. i, ex versione mixta ex Italica et Hieronymiana) in omni benedictione spirituali in celestibus in Christo, sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti et immaculati in conspectu ejus in charitate, prædestinans nos in adoptionem filiorum per Jesum Christum in ipsum, secundum propositum voluntatis suæ, in laudem gloriæ gratiæ suæ, in qua gratificatus est nobis in dilecto Filio suo in quo habemus redemptionem per sanguinem ejus, remissionem peccatorum, secundum divitias gratiæ ejus, quæ abundavit in nobis in omni sapientia et prudentia, ut notum faceret nobis sacramentum voluntatis suæ, secundum beneplacitum ejus, quod proposuit in eo, in dispensatione plenitudinis temporum, instaurare omnia in Christo, quæ in cælis et quæ in terra sunt in ipso. In quo etiam sorte vocati sumus, prædestinati secundum propositum ejus, qui omnia operatur secundum consilium voluntatis suæ, ut simus nos in laudem et gloriam ejus, qui ante speravimus in Christo: in quo et vos, cum audissetis verbum veritatis, Evangelium salutis vestræ, in quo et credentes signati estis Spiritu promissionis sancto, qui est pignus hæreditatis nostræ, in redemptionem acquisitionis, in

(1) Anno 275, nondum defuncto Felice.

LECTIONES VARIANTES.

c Male Merlinus et qq. alii Siciliam Labb
d C-ificavit Labb.

gloriæ ipsius. Propterea et ego, audiens fidem A
in Domino Jesu Christo, et dilectionem in om-
tos, non cesso, gratias agens pro vobis, memo-
tri faciens in orationibus meis, ut Deus Domini
esu Christi pater gloriæ, det vobis spiritum sa-
et revelationis in agnitionem ejus, illuminatos
ordis vestri, ut sciatis quæ sit spes vocationis
quæ divitiæ gloriæ hæreditatis ejus in sanctis, et
supereminens magnitudo virtutis ejus in nos, qui
us secundum operationem potentiae virtutis ejus,
peratus est in Christo, suscitans illum a mortuis,
ituens ad dexteram suam in caelestibus super
principatum, et potestatem, et virtutem, et do-
nem, et omne nomen quod nominatur non solum
sæculo, sed et in futuro. Et omnia subjecit sub
ejus, et ipsum dedit caput super omnem Eccle- B
us est corpus ejus, et plenitudo ejus: qui omnia
ibæ adimplet^a. Et vos cum essetis mortui deli-
peccatis vestris (Ephes. II), in quibus aliquando
stis secundum sæculum mundi hujus, secundum
em potestatis aeris hujus, spiritus, qui nunc
r in filiis^b diffidentiae, in quibus et nos aliquando
ati sumus in desideriis carnis nostræ, facientes
tem^c carnis et cogitationum, et eramus natura
r, sicut et cæteri. Modo, fratres, quia ex filiis
ta gratia et gratuita miseratione fecit nos Deus
uos: et nos, qui digni servi non eramus, nullis
r præcedentibus, sed sua (ut diximus) gratia
amus filii ejus: in quo clamamus, Abba Pater
, VIII): sequentes ejus exempla, simul filii mi-
rdiæ et justitiæ atque dilectionis, ut veri filii C
dici et esse, ipso auxiliante valeamus, depo-
(juxta Petrum apostolum) omnem malitiam et
dolorem, et simulationes, et invidias, et omnes
tiones (I Petr., II). Hi vero qui talia agunt, non
ei, sed potius filii nequam esse comprobantur,
Paulus ait Apostolus: *Manifesta sunt opera car-
næ sunt fornicatio, immunditia, luxuria, idolorum
is, veneficia, inimicitia, contentiones, æmulatio-
næ, rixæ, dissensiones, sectæ, invidiæ, homicidia,
ntes, comessationes, et his similia, quæ prædico
sicut prædixi, quoniam qui talia agunt regnum
on consequentur* (Galat., V). Grave, fratres, ver-
et horrendum nimis, quod ait: *Quoniam qui talia
regnum Dei non consequentur*. Et ipsa per se
as dicit: *Quid prodest homini, universum mundum D
i, animæ vero suæ detrimentum pati* (Matth.,
Gravia sunt nimis, quæ prætulimus, et pervalde
da. Quibus enim regnum Dei præcluditur, pro-
ubio et Ecclesia denegatur. De quibus Dominus
vangelio, potestatem apostolorum, eorumque
ssorem annuntians, ait: *Quorum demiseritis pec-
dimituntur eis; et quorum alligaveritis, alligata
r* (Joan., XX; Matth., XVIII): id est, quibus
esiam interdixeritis, nisi reconciliati per satisfa-

ctionem fuerint, ipsis et janua regni caelestis clausa
erit.

I.— Unde ista præcaventes (2 q. 6, *Non ita in eccle-
siasticis*), et stultorum animos prævidentes, cura pa-
storali cum omnibus episcopis, et sanctæ romanæ
atque universalis Ecclesiæ utriusque ordinis fidelibus,
statuimus, non ita in ecclesiasticis agendum esse ne-
gotiis, sicut in sæcularibus. Nam in sæcularibus legi-
bus postquam vocatus quis venerit, et in fore decer-
tare cœperit, non licet ei ante peractam causam rece-
dere; in ecclesiasticis vero, dicta causa recedere
licet, si necesse fuerit, aut si se prægravari viderit.
Accusationis (1) verò ordinem talem^d et dicimus^e
et servari jubemus, id est, si quis clericorum in cri-
mine impeditur, non statim reus existimetur, qui
accusari potuit, ne suspectam innocentiam faciamus.
Sed quisquis ille est (1 q. 8, *Quisquis est ille*), qui
crimen intendit, in judicium veniat: nomen rei indi-
cet: vinculum inscriptionis arripiat: custodiat simi-
litudinem: habita tamen dignitatis æstimatione potia-
tur: nec forte^f sibi noverit licentiam mentiendi,
cum calumniantes ad vindictam poscat similitudo sup-
plicit. Hæretici enim omnes, et suspecti, et excom-
municati, homicidæ (*Hadr., coll. 63*) quoque atque
malefici, fures, sacrilegi, raptoræ, venefici, adul-
teri, et qui raptum fecerint, vel falsum testimonium
dixerint, seu qui ad sortilegos magosque concurre-
rint, nullatenus ad accusationem sunt admittendi.

II.— Nulli infami umquam (3 q. 4, *Nulli umquam
infami*), atque sacrilego, de quocumque negotio liceat
adversus religiosum Christianum, quamvis humilis
servilisque persona sit, testimonium dicere, nec de
qualibet re, actione vel inscriptione, Christianum
impetere. Omnibus quoque similiter accusandum, vel
testificandi licentia denegetur, qui christianæ religio-
nis et nominis dignitatem, et suæ legis, vel sui pro-
positi normam, aut regulariter prohibita neglexerint
(*Anianus, in Constant. I, tit. 7, lib. X, Cod. Theod.*)

III.— Similiter prohibemus, ut nullæ causæ a judi-
cibus ecclesiasticis audiantur, quæ legibus non con-
tinentur, vel quæ prohibitiæ esse noscuntur. Hæc non
solum ecclesiasticæ, sed et sæculi leges observari
præcipiunt (2). Non enim passim (*Concil. Carth. II*)
vageque sacerdotum accusatio debet fieri. Nam si fa-
cile admitteretur, perpauca nimis invenirentur: quia
omnes qui pie volunt vivere in Christo, persecutionem pa-
tiuntur. Beati autem qui persecutionem patiuntur propter
justitiam. Unde et ipsa per se Veritas ait (I Tim., III;
Matth., V; Joan., XVII): *Pater, manifestavi nomen
tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo. Tui erant*

(1) Hadr. coll. 7, ex cod. Theod., lib. IX, tit. 1, 2.
Const. ultima ut sagaciter subadoratus est Anton.
Aug.

(2) A quibusnam imp. late in favorem ecclesia-
sticorum? Tempore Eutychiani ejusque decessorum?

LECTIONES VARIANTES.

Adimpletur Labb.
Filiis Labb.
Voluntates Labb.

^d Esse Labb.

^e Didicimus Labb.

^f Al. Patiatur ne forte, Al. Patiatur. Nec forte, Labb.

et mihi eos dedisti, et sermonem tuum servaverunt. Nunc cognoverunt quia omnia quæ dedisti mihi, abs te sunt : quia verba quæ dedisti mihi, dedi eis, et ipsi acceperunt : et cognoverunt vere quia a te exivi, et crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo, non pro mundo rogo, sed pro eis quos dedisti mihi, quia tui sunt. Et mea omnia tua sunt, et tua mea sunt, et clarificatus sum in eis : Et jam non sum in mundo, et hi in mundo sunt, et ego ad te venio. Pater sancte, serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, et unum sint, sicut et nos. Cum essem cum eis, ego servabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi, custodivi : et nemo ex his periit, nisi filius perditionis, ut Scriptura impleatur. Nunc autem ad te venio, et hæc loquor in mundo, ut habeant gaudium meum impletum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem tuum : et mundus odio habuit eos, quia non sunt de mundo, sicut et ego non sum de mundo. Non rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos a malo. De mundo non sunt, sicut et ego non sum de mundo. Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas est. Sicut tu me misisti in mundum, et ego misi eos in mundum. Et pro eis ego sanctifico meipsum, ut sint et ipsi sanctificati in veritate. Non pro eis autem rogo tantum, sed et pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me, ut omnes unum sint, et mundus credat quia tu me misisti. Et ego claritatem, quam dedisti mihi, dedi eis, ut sint unum, sicut et nos unum sumus. Ego in eis, et tu in me, ut sint consummati in unum, ut cognoscat mundus, quia tu me misisti, et dilexi eos, sicut et me dilexisti. Pater, quos dedisti mihi, volo, ut ubi ego sum, et illi sint mecum, ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi. Pater juste, mundus te non cognovit, ego autem te cognovi, et hi cognoverunt, quia tu me misisti. Et notum feci eis nomen tuum, et notum faciam, ut dilectio, qua dilexisti me, in ipsis sit, et ego in ipsis. Et idem Joannes apostolus et evangelista, in prima sua epistola, loquitur, dicens (I Joan. iv) : Charissimi, diligamus invicem, quia charitas ex Deo est : et omnis qui diligit, ex Deo natus est, et cognoscit Deum. Qui non diligit, non novit Deum, quia Deus charitas est. In hoc apparuit charitas Dei in nobis, quoniam Filium suum unigenitum misit Deus in mundum, ut vivamus per eum. In hoc est charitas, non quasi nos dilexerimus Deum, sed quoniam ipse dilexit nos, et misit filium suum propitiationem pro peccatis nostris. Charissimi, si sic Deus dilexit nos, et nos debemus alterutrum diligere. Deum nemo vidit unquam. Si diligamus invicem, Deus in nobis manet et charitas ejus in nobis perfecta est. In hoc intelligimus, quoniam in eo manemus, et ipse in nobis, quoniam de spiritu suo dedit nobis. Et nos vidimus et testificamur, quoniam Pater misit Filium suum salvatorem mundi. Quisquis confessus fuerit, quoniam Jesus est filius Dei, Deus in eo manet et ipse in Deo. Et nos vidimus et credidimus charitati, quam habet Deus in nobis, Deus charitas est : et qui manet in charitate, in Deo manet, et Deum in eo. In hoc perfecta est charitas nobiscum, ut fiduciam habeamus in die judicii, quia sicut ille est, et

A nos sumus in hoc mundo. Timor non est in charitate, sed perfecta charitas foras mittit timorem, quoniam timor pœnam habet. Qui autem timet, non est perfectus in charitate. Nos ergo diligamus Deum, quoniam Deus prior dilexit nos. Si quis dixerit, quoniam diligo Deum, et fratrem suum oderit, mendax est. Qui autem non diligit fratrem suum quem videt, Deum quem non videt, quomodo potest diligere? Et hoc mandatum habemus a Deo, ut qui diligit Deum, diligit et fratrem suum. Omnis qui credit, quoniam Jesus est Christus, ex Deo natus est. Et omnis qui diligit eum, qui genuit, diligit et eum, qui natus est ex eo. In hoc cognoscimus, quoniam diligemus natos Dei, cum Deum diligamus, et mandata ejus faciamus. Hæc est enim charitas Dei, ut mandata ejus custodiamus : et mandata ejus gravia non sunt (I Joan., v). Et per prophetam, Dominus, monendo, ne lædantur discipuli sui, horumque successores, inquit (Psal., xxxii, ex vers. S. Hieronymi quam cum veteri et Italica permiscet) : Circumdant angelus Domini in gyra timentes eum, et eruet eos. Gustate et videte, quoniam bonus est Dominus. Bentus vir qui sperat in eo. Timete Dominum, omnes sancti ejus, quoniam non est inopia timentibus eum. Leones indiguerunt, et esurierunt : quærentibus Dominum, non deerit omne bonum. Ambulate, filii, audite me, timorem Domini docebo vos. Quis est vir qui velit vitam, diligit dies videre bonos? Custodi linguam tuam a malo, et labia tua ne loquantur dolum. Recede a malo, et fac bonum : quære pacem, et persequere eam. Oculi Domini super justos, et aures ejus ad clamorem eorum. Vultus autem Domini in facientes malum, ut perdat de terra memoriam eorum. Clamaverunt justi, et Dominus exaudivit eos, et ex omnibus tribulationibus eorum liberavit eos. Juxta est Dominus contritis corde, et confractos spiritu salvabit. Multa mala justo, et ex omnibus illis liberabit eum Dominus. Custodit Dominus omnia ossa ejus, unum ex his non confringetur. Interficiet impium malitia, et odientes justum culpabuntur. Redimet Dominus animas servorum suorum, et liberabit eos. Vos ergo, fratres (Psal., lrv), super Dominum ponite corda vestra, et ipse enutriet vos, quia non dabit in æternum fluctuationem justis. Deus autem Dominus noster deducet inimicos nostros, juxta Prophetæ vocem, in puteum interitus quoniam viri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos. Vox autem semper sperate in Domino, et fiduciam habetote in eo, quia ipse liberabit nos. Ipse est enim benedictus a sæculo usque in sæculum, et regni ejus non erit finis (Luc, i) Data decimo tertio kalendas octobris (anno 285), Caro Secundo et Carino viris clarissimis consulibus (1).

(1) 15 kalend. octob. Caro, etc. Hinc confirmatur, quod supra diximus in notis ad Vitam Euty-chiani, verbis : octav. kalend. augusti, verius esse, Euty-chianum sexto idus decembris, non autem octo kalendas augusti, decessisse. Hæc epistola enim post augustum mense septembri scripta est : ideoque certissimum est, eum saltem, quod scribit pontificalis, mense julio ex hac vita non emigrasse. SEVER. BIXIUS.

DECRETA EUTYCHIANI PAPÆ,

SI IN IPSO EUTYCHIANI NOMINE ERROR NON EST, QUÆ NON HABENTUR IN PRIORIBUS,
A LABBEO DESUMPTA EX GRATIANO ET IVONE ET ALIIS.

PRIMUM.

Non est obediendum episcopo, qui pro hæreticis missam canere jubet.

Si quis episcopus, aut abbas, presbytero aut monacho suo jusserit missas pro hæreticis (1) cantare, non licet. Non enim expedit eis obedire.

SECUNDUM.

Abbatissa præsumens velare virginem, vel viduam, excommunicetur.

Nihilominus etiam in quibusdam locis insolitum invenimus usum stultitiæ plenum, et ecclesiasticæ auctoritati contrarium, eo quod videlicet nonnullæ abbatissæ, et aliquæ ex sanctimonialibus, viduis et puellis virginibus, contra fas, velum imponere præsumant, et ideo nonnullæ injuste velatæ putant se liberius suis carnalibus desideriis posse servire, et suas voluntates explere. Quapropter statuimus, ut si abbatissa aut quælibet sanctimonialis, post hanc definitionem, in tantam audaciam proruperit, ut aut viduam aut puellam virginem velare præsumat, iudicio canonico usque ad satisfactionem subdatur (*In decret. Ivo. lib. III, 20, q. 2. Statuimus ut si abbatissa.*)

TERTIUM.

Fidelium consortio careat, qui pœnitentiam perjurii agere noluerit.

Prædicandum est etiam, ut perjurium fideles caveant, et ab hoc summopere abstineant, scientes hoc grande scelus esse, et in lege et in prophetis et in Evangelium prohibitum (*Levit., VI; Josue, IX; Malach., III; Matth., V*). Audivimus autem quosdam parvipendere hoc scelus, et levem quodammodo perjurii pœnitentiæ modum imponere. Qui nosse debent, talem de perjurio pœnitentiam imponi debere, qualem et de adulterio, et de fornicatione, et de homicidio sponte commisso, et de cæteris criminalibus vitiis. Si quis vero perpetrato perjurio, aut quolibet criminali peccato, timens pœnitentiam longam, ad confessionem venire voluerit, ab Ecclesia repellendus est, sive a communione et consortio fidelium, ut nullus cum eo comedat, neque bibat, neque oret, neque in domo sua eum recipiat.

QUARTUM.

Membra detruncans, domos incendens, absque judiciali auctoritate excommunicetur.

Si quis membrorum truncationes, et domorum in-

(1) Cæteri collectores addunt mortuis: pro vivis

ACCENDIA fecerit, sive fieri jusserit, aut facienti consenserit, quousque de his unicuique legaliter et amabiliter coram episcopo civitatis, aliisque civibus, non emendaverit, ab Ecclesia se privatim cognoscat. Si vero post secundam et tertiam conventionem, cuncta in quibus arguitur, non emendaverit, tamquam ethnicus et publicanus, ab omni christianorum collegio separetur.

QUINTUM.

In potestate fidelis sit, post baptismum recipere uxorem quam ante dimiserat.

Si quis gentilis gentilem uxorem dimiserit ante baptismum; post baptismum in potestate ejus erit eam habere, vel non habere.

SEXTUM.

Fidelis infidelem discedentem sequi non cogitur.

Simili modo, si unus ex conjugatis baptizatus est, et alter gentilis, et sequi non vult, sicut dicit Apostolus: *Infidelis si discedit, discedat (I Cor., VII)*.

SEPTIMUM.

Synodale juramentum.

Episcopus in synodo residens, post congruam allocutionem septem ex plebe ejus a parochiæ, vel eo amplius, prout viderit expedire, maturiores, honestiores, atque veraciores viros, in medium debet advocare: et illatis^b sanctorum pignoribus, unumquemque illorum tali sacramento constringere, ut amodo in ante^c quidquid nosti, aut audisti, aut postmodum inquisiturus es, quod contra voluntatem Dei et rectam christianitatem in ista parochia, factum sit, aut futurum erit, si in diebus tuis evenerit, tantum ut ad tuam cognitionem quocumque modo perveniat, si scis, aut indicatum fuerit tibi, synodalem causam esse, et ad ministerium episcopi pertinere, quod tu nec propter amorem, nec propter timorem, nec propter præmium, nec propter parentelam, ullatenus celes episcopo, aut ejus misso, cui hoc inquirere jusserit, quandocumque ex hoc te interrogaverit: sic te Deus adjuvet, et istæ sanctorum reliquiæ, et illud^d sacramentum, quod juste^e juravit de synodali causa, quod tu illud ex te, ita observabis, in quantum sapis, aut audisti, aut ab hac die in antea inquisiturus es, sic te Deus adjuvet.

enim et aliis malis etiam speciali oratione licitum est orare. LABB.

LECTIONES VARIANTES.

^a Ipsius Labb.

^b Allatis Labb.

^c Antea Labb.

^d Burchardus legit, istud; et præponit hunc rubricam Juramentum cæterorum.

^e Iste Labb.

OCTAVUM.

(Ex decreto, quod est librorum sexdecim, libro decimo quarto, capite secundo.)

Et malum ebrietatis omnino vitetur.

Malum magnum ebrietatis, unde omnia vitia pululant, Christianis modis omnibus cavere præcipimus. Qui autem hoc vitare noluerit, excommunicandum esse decrevimus, usque ad congruam emendationem.

NONUM.

(Ex eodem, capite tertio.)

Quod episcopi et Dei ministri ebrietate non debeant gravari.

Episcopi et Dei ministri, non debent comessationibus et vinolentiis nimis incumbere, sed considerent sententiam Domini, dicentes: *Attendite, ne graventur corda vestra in crapula et ebrietate* (*Luc., XXI; 1 Thess., III*). Moderate enim cibum, et neces-

A sarium sumptum sumant, ut juxta apostolum, sobrii sint, et parati ad servitium Dei.

DECIMUM.

(Ex eodem, capite decimo.)

Quales personæ sacerdotum epulis interesse debeant.

Observandum est nobis, ut et vos ab ebrietate abstinatis, et ut plebes subditæ abstineant, prædicetis. Et neque per tabernas eatis bibendo, aut comedendo, neque domos aut vicos curiositate qualibet peragretis, neque cum feminis, aut cum quibuslibet personis impuris, convivia exerceatis, nisi forte paterfamilias quilibet vos invitaverit ad domum suam, et cum conjuge sua, et cum plebe velit vobiscum spiritali gaudio lætari, et verborum vestrorum refectionem accipere, et vobis refectionem carnalem charitatis officio exhibere. Oportet enim, ut si quando quilibet fidelium carnalibus vos reficit epulis, a vobis reficiatur spiritalibus epulis.

SYNODUS MESOPOTAMICA ARCHELAI.

Synodus divina et sacra particularis, collecta in Mesopotamia ab Archelao Carcharorum episcopo, et Diodoro sacerdote, contra Manem infernalem, et Diodonadem presbyterum: quæ multis modis confutatos hosee abdicavit.

Σύνοδος θεία καὶ ἱερὰ μερικὴ συναθροισθεῖσα ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, ἀπὸ Ἀρχελαίου ἐπισκόπου Καρχάρων, καὶ Διοδώρου ἱερέως, κατὰ Μάνεντος τοῦ ἱερεώδοις, καὶ Διοδωριάδου πρεσβυτέρου· ἧτις πολυτρόπως τοῦτοις ἐλέγησα ἀπεκέρυξαι.

DE S. CAIO ROMANO PONTIFICE

NOTITIA HISTORICA.

Caii papæ pontificatus et obitus. — Sanctus Caius, quem Pontificale Damasi tradit, natione fuisse Dalmatem, ex genere Diocletiani, ex Patre Caio, ut putat Coutantius, quem sequuntur Auctores *L'Art de vérifier les dates*, in locum Eutychiani successit fuit anno Domini 185, die XVII decembris, feria secunda (1). *Erat vir magne prudentiæ, magnæque virtutis*, ut est in Actis 8 Sebastiani (2). Ab eo confirmatum dicitur institutum Ecclesiæ vetus, ut Clerici per septem ordinum gradus documentum fui dantes; tenderent ad episcopatum (3). Quæ præterea gessit pontificem agens per annos duodecim, menses quatuor, et dies quinque, latent tenebris obruta vetustatis, vivere desiit x kalendas maii, Diocletiano VI et Constantio Cæsare II consulibus, ut in catalogo Bucheriano legitur: de quo etiam indiculus depositionis addit: *Decimo kal. maii, Caii in Callisti*. Cæterum si fides catalogis romanorum pontificum habenda: *Caius fugiens persecutionem Diocletiani in cryptis habitans confessor*

quievit. Inter martyres tamen ejus memoria in nonnullis martyrologiis recensetur. Nec mirum, cum eo titulo ii etiam aliquando exornarentur, qui etsi pro Christi fide certantes, vitam cum morte non commutassent, nihilominus pro pietate, dum viverent, persecutiones, ludibria, labores perpessi, in pace quieverant: quod Caio pontifici contigisse dubitari non potest, qui sub imperatoribus Diocletiano et Maximiano pontificatum tenuit. Minus etiam accurata est Eusebii Chronologia (1) dum annis quindecim circiter et usque ad sua fere tempora romanam sedem occupasse ait; quem annum decimum tertium vix attingisse constat.

Caii Decretalis subdita. — Unicam Caio romano pontifici decretalem, Felici episcopo datam, inscripsit Isidorus, sex capita complectentem. Primum, paganos et hæreticos non posse accusare christianos. Secundum, episcopum non esse accusandum apud iudices sæculares. Tertium de episcopo, presbytero et diacono, vel reliquis clericis, apud episcopos accusandis. Quartum de his, qui negant Verbi Dei incarnationem. Quintum, quod ad spem vitæ æternæ perveniri non possit, nisi per mediatorem Dei et hominum Jesum Christum. Sextum, de ordinibus ec-

(1) Coutant., *Epist. rom. pontif.*, tom. 1, p. 306, cui etiam adstipulatur Mansi in not. ad annales Baronii.

(2) Act. Sanctorum, apud Bolland., die 20 januarii cap. 18.

(3) Septenarius Odinum numerus est in Epistola Cornelii Papæ apud Euseb., *Hist. eccl.*, lib. VI, cap. 43.

(4) Euseb., *Hist. eccl.*, lib. VII, cap. 32.